

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

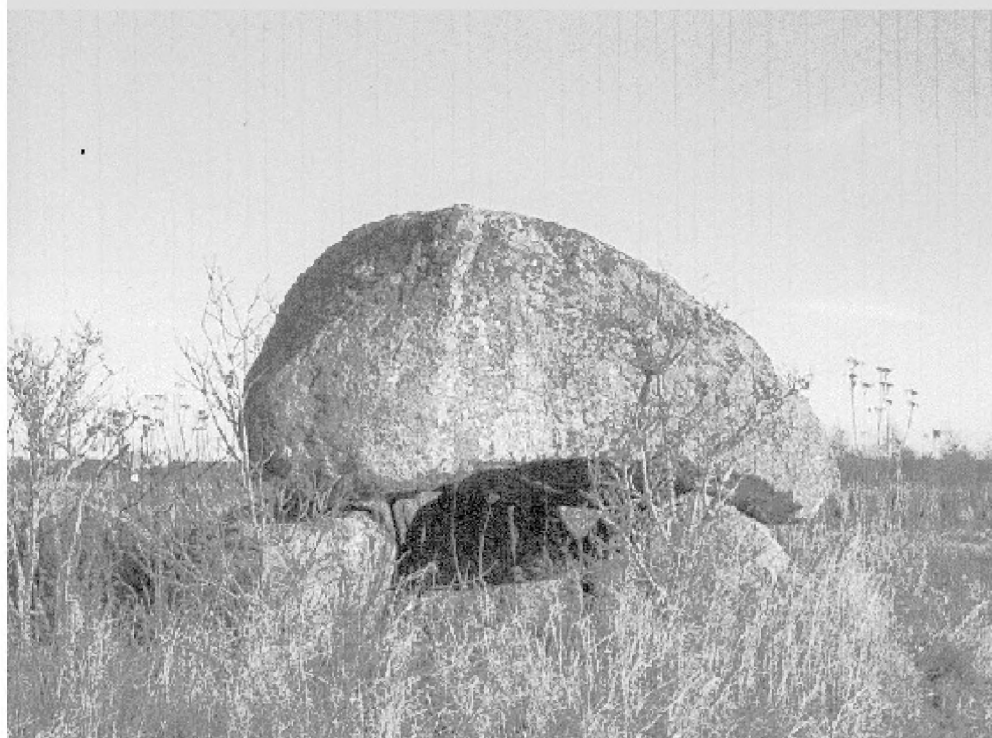
Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Dreslette Sogns Lokalhistoriske Arkiv

2016

Dreslette Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Ordinær generalforsamling i Dreslette Forsamlingshus, Snave

Tirsdag 7. februar 2017 kl.19.30

i Dreslette forsamlingshus i Snave

1. Dagsorden ifølge vedtægterne
2. Foredrag med Anders W. Bertelsen som vil fortælle om fynsk dialekt.
3. Kaffebord pris 40kr.

se Dreslette Portalen angående vedtægter
<http://dreslette.dk/fritid/dreslette-lokalhistorisk-arkiv>

Dreslette Sogns Lokalhistoriske Arkiv blev oprettet i 1979. På Arkivet finder du mange interessante og spændende oplysninger fra området.

Så husk - kassér aldrig gammelt materiale.
Det er måske mere interessant, end du tror !

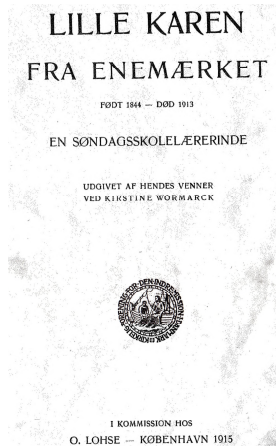
Vi har åbent 1. mandag i måneden kl. 19 - 20

Søndagsskolebevægelsen i Dreslette

En skole om søndagen? Tanken opstod i forbindelse med industrialismens gennembrud i England. Af økonomisk nødvendighed måtte børn fra 6-årsalderen arbejde i fabrikkerne, hvis de ikke blev brugt som små skorstensfejere. Arbejdet lagde beslag på alle ugens hverdage, og der var for arbejderkvarterernes yngste ingen mulighed for skolegang. De første søndagsskoler fra 1780 var gode menneskers svar på børne-misèren, og alternativet til søndagens gadeliv blev undervisning givet i elementære skolefærdigheder og kristelig børnelærdom.

Karen Rasmussen

I London fejrede man i 1880 hundredeåret for søndagsskolebevægelsen verden over. Og samme år afholdt Karen Rasmussen for børnene ved fiskerlejet i Brunshuse den første søndagsskole i Dreslette sogn.

Karen Rasmussen, kaldt Lille Karen på grund af en hæmmet vækst, var en opvakt tjenestepige fra Skovkrogen, som følte hun skyldte Vorherre noget. Hun var ikke taget med sine veninder fra Enemærket på en sejltur og havde reddet sig fra en stor drukneulykke. Taknemmelig overfor forsynet bosatte Lille Karen sig i Brunshuse og viede sin tid til børnene her

Allerede fra 1876 havde Lille Karen givet forskoleundervisning i Brunshuse og Enemærket. Årslønningen var 1 krone per elev, og for det lærte hun børnene at læse, skrive og synge Klokken Slår. Som tak for arbejdet med søndagsskolen fik Lille Karen hver middag noget fra gårdene i sin madspand.

Med tiden blev børneskaren for stor til Lille Karens stuer, og af sine troende venner på Enemærkegaard fik hun stillet en større stue til rådighed, indtil det også blev for småt, og hendes søndagsskole måtte tage det nybyggede missionshus på Snave Mark i brug.

Missionshusets mekaniske dukke der med et nik takkede for en mønt til søndagsskolerne i Afrika

Søndagsskolelærerne

I de følgende årtier voksede søndagsskolebevægelsen i Dreslette sig stor.

I 1938 bragte Indre Missions Børneblad et gruppebillede taget af søndagsskolebørn forsamlet i præstegårdshaven efter en af pastor Sigurd Madsens årlige børnegudstjenester.

Hilsen fra Dreslette Søndagsskole.

Vi sender en Hilsen til Bladet fra *Børnegudstjenesten i Dreslette Kirke*. En Gang aarlig taler Løjtnant Hundevad til os paa en Hverdag.

I den Anledning giver Skolerne fri den halve Dag. Bagefter spiser vi Kager i Præstegaarden og leger. — Her er vi ogsaa fotograferet.

Vi har Søndagsskole i Præstegaarden, Missionshuset og tre private Hjem hver anden Søndag.

O.

Sammenligner man antallet af de cirka to hundrede skolesøgende børn i Dreslette med de over halvandet hundrede børn på billedet, giver det et indtryk af hvor mange af sognets børn, der sluttede sig til søndagsskolernes sommerfest i præstegården.

At så mange lægfolk i Dreslette tog del i det kirkelige arbejde var en ting, der slog K.F. Brondbjerg, da han i 1946 efterfulgte Sigurd Madsen som sognepræst i Dreslette. Dette gjalt ikke mindst søndagsskolerne. Af dem var der ifølge Brondbjerg

langt flere i Dreslette end man kendte til fra andre sogne af samme størrelse.

Søndagsskolebevægelsen i Dreslette har med andre ord været en lokal succes takket være de mange kvinder og mænd, der i tidens løb har virket som søndagsskolelærere og lagt hjem til søndagens samtaler med børnene sognet rundt.

Foruden de afholdte søndagsskoler i præstegården, har Karen og Jørgen Jørgensen på Mosegaard og Klara og Alfred Hansen på Nørlund bidraget til udviklingen af søndagsskolearbejdet i Dreslette.

Missionshuset i Snave har med sin centrale beliggenhed midt i sognet altid haft søndagsskoleundervisning hveranden søndag med vekslende søndagsskolelærere som Rasmus Stougaard fra Ungersbjerg, Hans Jørgen Olsen fra Nørlund, Morten Nielsen fra Snave, Johannes Pedersen fra Snave og Gerhard Skousen fra Mullerød.

I Skårup har Karen Marie og Aksel Mølgård fra Bakkegaarden og Valdemar Nielsen fra Kragemosebjerg været aktive i søndagsskolearbejdet.

Søndagsskolerne i Brydegaard, Brunshuse og Enemærket har i tidens løb været ledet af Marius Holst fra Brunshuse, Astrid og Laurits Graversen fra Enemærkegaard, Inge Rasmussen fra Aakærgaard, Mary Bæk fra Kærholm og Maren Værgen fra Gl. Brydegaard.

Også i Skovkrogen har der en årrække været afholdt søndagsskole. Det skete på skift mellem Karl Hansen, Skovkrogen og Thilde Nielsen, Nellesmoselund, hvor der også kom børn til fra den anden side af sognegrænsen til Haarby.

Indre Missions Børneblad

Det var Børnebladets mission at være noget for alle søndagsskolelæsere landet over.

30ernes moderne medie var fotografiet, og det var Børnebladet sig bevidst. Med H.P. Smiths fotografier og ikke-missionerende billedtekster lærte landbobørnene noget om Marmorkirken, Assistens Kirkegård og Thorvaldsens Museum i København.

Til gengæld kunne københavnerbørnene gennem samme kamera følge livets gang på landet fra høsten med selvbinder til vinterens hesteforspændte sneplov.

Vor gode Ven Landposten.

Hver eneste Søndag vent
ter vi ham.

Han kommer jo med Bre
ve fra nær og fjern, med
den daglige Avis og maaske
ogsaa med „Børnebladet“,
som jeg haaber, du længes
efter, enten du faar det i
Søndagsskolen eller hos vor
gode Ven, Landposten.

H. P. Smith.

Landpost Erik Andersen foran Nellemose Brugs 1947

Nogen husker stadig Rafaels to engle som logoet for "Indre Missions Børneblad". Men fra 1. januar 1949 hed det "Børnebladet" slet og ret. Og englene forsvandt ved samme lejlighed.

Det var nu engens blomsterplukkende børn med landsbykirken i baggrunden, der blev Børnebladets nye danske blikfang.

"Julen har bragt benzinen ud, nu glædes gamle og unge!" havde københavnerbørnene sunget ved juletræet 1948.

Men de var ikke alene om at fejre brændstofrationeringens ophør. På forsiden af det nye nummer af Børnebladet var Roskilde Domkirke fotograferet med en Chevrolet i forgrunden.

Besættelsestiden og årene lige efter, var slut og nye tider begyndt.

Med disse fulgte tegneserierne, og Anders And og Co. var på vej. Det var ikke tilfældigt, at det ny Børneblad kom ud samme nytårsdag 49, som Disney havde annonceret for udgivelsen af sit første nummer i Danmark.

At søndagsskolebevægelsen og Børnebladet, trods fornyelsen, havde nået slutpunktet på den opadgående kurve, skyldtes dog ikke Disney, men andre ting i den danske samfundsudvikling.

I timerne mellem gudstjeneste og søndagsskole, gjorde læsningen af Anders And, ingen skade på sjælen. Disneys verdensorden var uskyldig. Den måtte ikke indeholde noget om kønnet eller døden.

Det samme kan man ikke sige om søndagsskolernes ucensurerede bibelske fortællinger om Kains brodermord, Salome og Johannes Døberens hoved på et fad, Højsangen og Guds søn på et kors.

Altsammen og mere til for de generationer, der fik livssvarende børnelærdom under søndagsskolernes store tid i Dreslette.

Jens Peter Lund Nielsen

Skibsforlis ved Avernæs Havn

Vi har ofte hørt om fiskere ved Jyllands Vestkyst, som måtte sejle ud på det oprørte Vesterhav for at redde nødstedte søfolk.

Det samme skete her ved Lillebælts Kyst i 1949. Den 26. oktober blæste der en orkanagtig storm, den anden på få dage. De, som fiskede fra Avernæs Havn, var blevet i land. Fisker Preben Nielsen og hans far Frederik Vilhelm stod i læ ved faderens fiskeskur på Fedet ved havnen. Sidst på formiddagen ankrede en galease op lidt nord for havnen. Fra land blev der holdt øje med skibet, og ved middagstid så Preben, der var med sin far, at skibet havde sat nødsignal og derefter drev mod kysten.

Skibet hed "Ella" af Egersund. "Ella" var på vej fra Fakseladeplads til Haderslev med foderkalk. Besætningen bestod af skipper Jes Mathiesen og hans kone. Skibet havde hen på formiddagen kastet anker og lå underdrejet for stormen udfor Avernæs Havn. Men bølgerne var så hårde, at skibet blev læk, vandet strømmede ind og besætningen startede pumperne. For at formindske skaderne vendte de skibet, hvorved alle skanseklædningsbrædderne blev slået ind og ankerkæden sprang. Skibet drev mod land, hvor det strandede på en revle 500 m nord for Avernæs Havn.

Fra land havde fiskerne fulgt den farefulde udvikling, og de besluttede at sejle ud for at redde skibets besætning. På grund af stormen kunne de ikke sejle med motorjolle, da skruen ville ramme havbunden. Derfor roede Prebens far og brødrene Lille Hans og Alfred ud i en fladbundet bundgarnspram. Således kunne de sejle inden for revlen, hvor bølgerne ikke var så voldsomme, men de kunne ikke komme ud til det grundstødte skib på grund af de voldsomme bølger på revlen.

Besætningen på skibet satte en lille pram i vandet og forsøgte at ro ind til fiskerne, men da de nåede bølgerne på revlen, kæntrede prammen, og de måtte klamre sig til båden, indtil fiskerne kom dem til

undsætning og fik dem reddet over i bundgarnsprammen. Prebens far fik fat i konens buksebag og hevet hende om bord.

Dagen efter forliset stod der i Assens Amts Avis:

Det strandede skib blev slået til vrag, og et par år senere kom en stenfisker med dykker og bjergede skibets motor. Resten af skibet kunne ses på havbunden nord for havnen til omkring år 2000.

De skibbrudne blev indkvarteret hos havnefoged Åge Daurhøj, hvor forplejningen må have været god, for de blev boende meget længe - så længe at Åge Daurhøj var ved at være træt af dem.

Kilder:

Tidligere fisker Preben Nielsen, Brunshuse
Assens Avisarkiv - Lokalhistorisk Arkiv Assens,
Dansk Søulykke-Statistik 1949

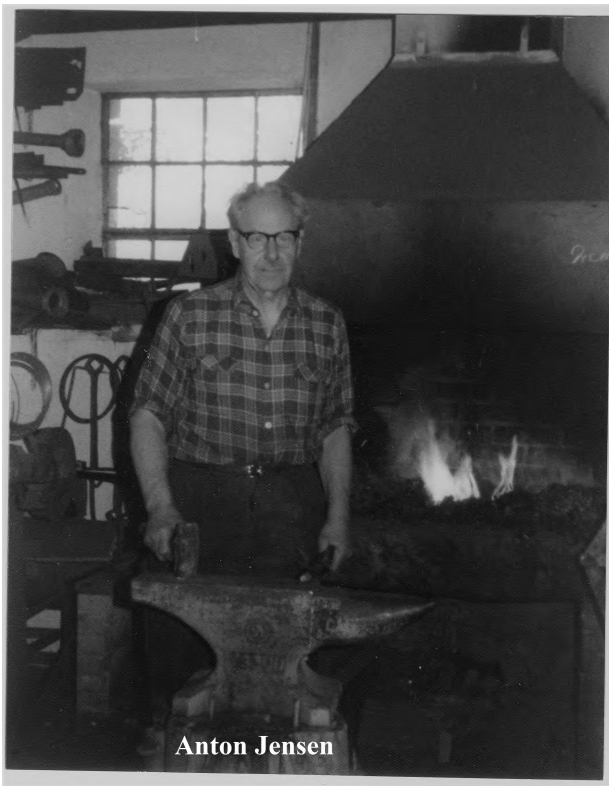
Kirsten og Arne Rasmussen

Smede i Dreslette Sogn

Det er mærkeligt at tænke tilbage på, at da vi var børn, var der en smedje i Snave, i Dreslette og i Skårup, nu er der kun den i Skårup tilbage.

Dengang var der meget at lave for en smed. Vi har besøgt Arne K. Hansen som fortæller om tiden, da han kom i lære i 1955 ved Smed Anton Jensen i Snave.

Han var 14½ år, og dengang var arbejdsugen 48 timer, så han arbejdede fra mandag morgen til lørdag middag. Bagefter skulle der fejes og ordnes i smedjen og fortovet skulle rives.

Anton Jensen

Den første vinter han var i lære, blev han sendt ud at skovle sne. Senere blev der lavet en sneplov af træ, som blev forstærket med jernbeslag. Det gik godt med heste foran sneploven. Senere satte man en traktor foran, men det kunne sneploven ikke tåle. Ellers gik vinterdagene ved essen, og det var et godt sted at være, for der var ellers ingen varme i smedjen. Der blev lavet hængsler, beslag, harvetænder og fornyet plovskær. Om aftenen i vinterhalvåret skulle han på teknisk skole. De første år var det i Ebberup, hvortil han cyklede 4 dage om ugen. Senere var det i Assens, hvortil han tog toget fra Høed holdeplads. Men ellers blev der skoet heste, dengang var der kun 3 traktorer i Snave. Engang skulle en urolig hest have nye sko, smeden kom til at bande. "Hvorfor bruge så mange forfærdelige ord," spurgte ejeren. I 1959, da Arne blev udlært, var der næsten ingen heste tilbage i Snave.

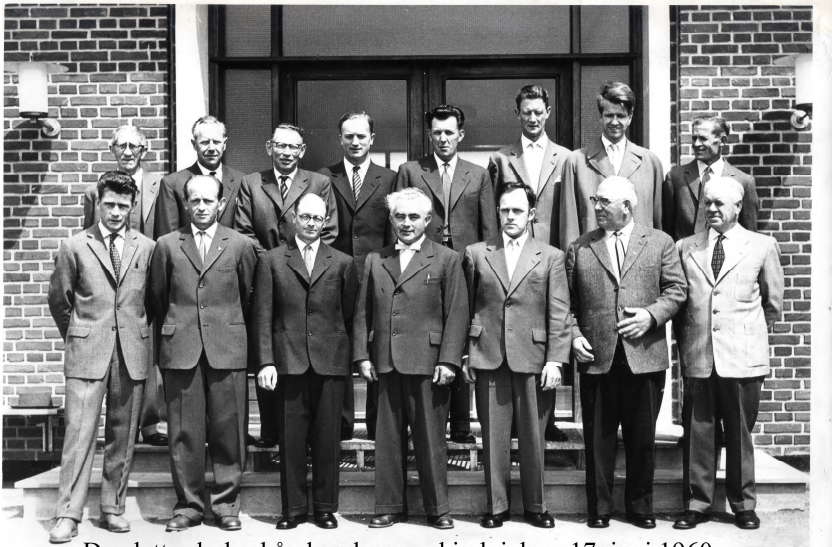
Anton smed Snave ca. 1950

Smeden i Snave solgte og reparerede også cykler.

Desuden havde han en Ferm vaskemaskine med vrider, som blev transporteret på en trækvogn rundt til husmødre, som lejede den for en dag af gangen.

Det må have været godt for kvinderne i byen. Senere, da Dreslette Skole blev bygget, lavede Svend Frederiksen (Skårup Smedje) og Arne K. Hansen alt varme- og rørarbejdet på skolen. Alle 3 smede var med til at udføre arbejdet på skolen.

Dreslette skoles håndværkere ved indvielsen 17. juni 1960

øverste række fra venstre Kistrup , Smedemester Anton Jensen Snave, Entreprenør Alfred Hansen Dreslette, Tømrermester Karl Larsen Snave, Murer Henry Andersen Snave, Arkitekt H. W. Schmidt Odense, Ingenør Axel Nielsen, Gartner Clausen Dreslette

foreste række fra venstre Elektriker Svend Erik Nielsen Snave, Maler Aksel Hansen, Maler Svend Hansen, Smedemester Hans Larsen Skårup, Murer Thorkild Nyland Andersen Dreslette, Blikkenslager Christoffersen Hårby, Smedemester Johannes Nielsen Dreslette

Dreslettesmeden Johannes Nielsen havde travlt med at holde byens heste med sko. Han var også i Brydegård et par dage om ugen, hvor man kunne få skoet sine heste og få skærpet sine plovskær. I 1950 kom traktorerne, og så skulle man bestille tid, hvis man havde brug for det.

Mekaniseringen var ikke godt for smeden, han havde nemlig lavet jernringe til træhjulene. Men så fandt karetmageren i Dreslette ud af at lave en hjulbør. Han lavede kassen og så skulle smeden lave hjulene, som var gummihjul med kuglelejer. Hjulbøren blev en stor succes, og der var næsten ingen landbrug heromkring, der ikke havde sådan en. Johannes Smed solgte smedjen i 1970'erne, og dermed var det slut med smedjen i Dreslette.

Dreslettesmeden Johannes Nielsen

Skårupsmeden Hans Larsen havde 2 lærlinge i 1962, og der var travlhed med alt forefaldende smedearbejde. Da Hårby gamle skole blev lavet om til rådhus, havde Skårupsmeden alt rørarbejdet. Han tog også rundt på Fyn og lavede centralvarme. Sidst i 60'erne udvidede han smedjen, fordi den var blevet for lille, da landbrugsmaskinerne var blevet større.

Skårup Smedje 1930

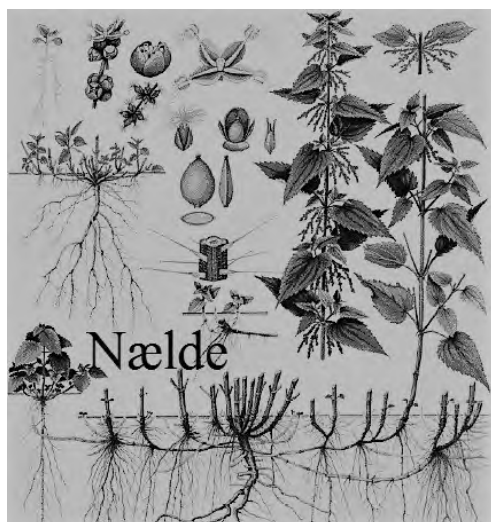
Skårupsmeden Hans Larsen døde i 1976, og siden har der været flere ejere. Bjarne T. Jørgensen fik bygget en større smedje, og nu har hans søn Ronni overtaget den. Så Skårup smedje er den eneste smedje der er tilbage i sognet.

Fra en gammel Fynsk lægebog

Nedenstående ”opskrifter på gode råd og trylleformularer” stammer fra en bog fra tiden 1800 – 1820 og er sandsynligvis skrevet af en ”klog mand” fra Sydfyn. Jeg har her valgt at beholde det gamle sprog og den gamle stavemåde.

Mod Hjertevee Man kan tage kommenolie og smøre sig med under hjertet, hvor man fornemmer pinen. Siden tager man havre og hyldeblomster og tørre tilsammen i fyerfabækken og kommer det i en lærredspose og lægger det på stedet, så varmt som man kan tåle.

For Frysen Tag nældefrø og kog i god vin og lad det blive koldt. Smør så det hele legeme dermed.

For Kolik Tag et nyegjort æg og hæld hviden fra og lad blommen blive deri. Kom så fransk brændevin og i mangel at dette - god dansk brændevin - kom i blommen i skallen og rør det sammen. Drik det og læg dig i seng.

For røde øjne Tag tobakssøvs af en Tobakspibe. Brug aften og morgen.

For det røde i ansigtet Tag 7 nyegjorte æg og kog dem hårde. Tag så skallen og det hvide fra blommen. Skier og vrid det hvide vel. Kom det så i en ny lærredsklud og vrid det atter stærkere. Den saft, man får deraf, skal sættes i et glas. Dyp en finger deri og smør på udslætten, så læges det snart.

For ringorme Skræpperødder småstødt, eddike, og ingefærpudder efter behag. Bland det tilsammen; siden kryste det igennem en linnet klud, og lægges på ringormen og lad det tørre.

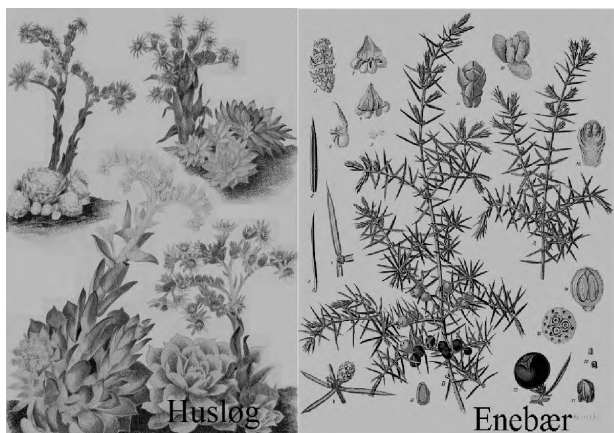
Den som ikke kan lade sit vand Tag frisk svinemøg og udskieret honning. Bland det sammen og gør det meget tyndt og stryg imellem en lærredsklud som er dobbelt. Gør den så stor at den kan nå over det tynde liv og over navlen.

For raseri Tag kvindemælk eller gedemælk og gennemvæd et klæde. Læg det om hovedet- det køler straks og giver søvn.

For rørelse Tag svovl, som er småstødt, Wenedisk sæbe, enebær, et drengebarns vand og brændevin – lige del af hver. Bland det sammen og gnid så de matte lemmer med væsken. Brug en ny lærredsklud til dette.

For ligtorne Flå husløg og læg derpå, så går de bort.

Om nogen Seene krympes og blive stiv i benene af værk. Tag bøgeaske og kog med salvie, kamilleblomster og rosenblade, en håndfuld af hver og bad leddene dermed.

For øresygdomme og dem der ikke kan høre Tag husløgssaft, bomolie og logesaft og kvindemælk og lidt stødt ingefær; kom det i et glas og bland det sammen. Kom det i ørerne

Hinde som gror over øjnene Tag det mellemste hyldebark og majmånetsmør. Kog det sammen og tør det over øjnene, så gror hinden af.

For Sten Tag varmt komøg og smør på en linnestklud og bind den om den lønlige lem.

For brystværk Maj månetsmør og honning kogt i godt, frisk øl og drik det varmt. Det hjælper.

Kilde: Årbog for historisk Samfund for Odense og Assens Amter 4. årgang 1916

Lene Larsen

Dreslette Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Medlemskontingent 2017 80kr.

Medlem navn.....

Kvittering

Betal til en fra bestyrelsen eller på generalforsamlingen.

eller benyt konto nr. 2028 7984-408-097

Bestyrelsen:

Formand & Arkivråds repræsentant:

Mogens Hjorth, Søbrovej 34, 5683 Hårby,
tlf. 24201130, M24201130@gmail.com

Arkivleder & Næstformand:

Arne Rasmussen, Brunshusevej 36, 5683 Hårby,
tlf. 64771553, kr.aakaer@gmail.com

Hanne Boel Nielsen, Nellemosevej 51, 5683 Hårby
Kirsten Ø. Rasmussen, Brunshusevej 36, 5683 Hårby
Anna Jaska, Skovhaverne 3, 5683 Hårby
Lissa Jensen, Skovhaverne 1, 5683 Hårby
Lene Larsen, Kallehavegyden 10, 5683 Hårby